

Kurier Wileński | Konferencja „Macierzy Szkolnej” — walka o szkolnictwo polskie

Alina Sobolewska

W Domu Kultury Polskiej w Wilnie 9 lutego odbyła się sprawozdawczo-wyborcza konferencja Stowarzyszenia Nauczycieli Szkół Polskich „Macierz Szkolna”, na którą przybyło 236 delegatów, reprezentujących 92 polskie placówki oświatowe na Litwie. Ponownie na prezesa został wybrany Józef Kwiatkowski, obecnie poseł na Sejm Republiki Litewskiej, wieloletni kierownik Stowarzyszenia. Wiceprezesem została Krystyna Dzierżyńska. Został wybrany również 20-osobowy Zarząd.

Delegaci jednogłośnie poparli kandydatury prezesa Józefa Kwiatkowskiego i wiceprezesa Krystyny Dzierżyńskiej Fot. Alina Sobolewska

Konferencja rozpoczęła się wspólnym odśpiewaniem Roty oraz modlitwą w intencji delegatów i konferencji, prowadzoną przez ojca dominikanina Jerzego Łatawca.

Jako pierwszy odczyt o działalności organizacji za ostatnie cztery lata zaprezentował Józef Kwiatkowski. W swym przemówieniu prezes dokonał szczegółowej i bardzo dokładnej analizy imprez, konkursów, olimpiad i innych przedsięwzięć Stowarzyszenia.

Opowiedział, w jaki sposób Stowarzyszenie aktywizuje środowisko nauczycielskie i uczniowskie, jak troszczy się o bazę materialną polskich szkół, o współpracy z rodzicami oraz ich wsparciu w egzekwowaniu praw rodziców do nauczania swoich dzieci w języku ojczystym. Operując liczbami, prezes zaprezentował podniesienie jakości nauczania i dostania się na studia maturzystów szkół polskich na Litwie.

W 1995 roku po szkole średniej naukę na uniwersytetach kontynuowało 41,5 procent maturzystów, w 2000 roku — 50, 2005 roku – 65. W latach 2007-2012 — 73-79 proc. maturzystów dostało się na uczelnie wyższe na Litwie i poza jej granicami. Nie zważając na to, że język polski nie jest egzaminem obowiązkowym, 99 procent maturzystów polskich szkół składa język ojczysty.

Prezes opowiedział również o ogromnym znaczeniu współpracy i pomocy finansowej udzielanej polskim szkołom przez polski Senat i Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Ambasadę i Wydział Konsularny RP w Wilnie, liczne oddziały Wspólnoty Polskiej oraz fundacje Semper Polonia, Pomoc Polakom na Wschodzie i inne. Cieszył się, że polska szkoła na Litwie jest konkurencyjna. Pracują tu wykształceni, w większości posiadający kategorie kwalifikacyjne starszego nauczyciela oraz metodyka nauczyciele. Dziękował pedagogom za poświęcenie i ogrom pracy.

Józef Kwiatkowski nie ominął również kwestii drażliwych. Zachęcał rodziców, nauczycieli i uczniów do konstruktywnych dyskusji nie na portalach czy na forum internetowych, a bezpośrednio w szkołach. Maturzystom radził nie rezygnować z matury państwowej z litewskiego.

Waldemar Tomaszewski, prezes Akcji Wyborczej Polaków na Litwie zabierając głos przed delegatami, obecną sytuację określił jako walkę o szkolnictwo polskie na Litwie.

— Musimy zwarć szeregi i z pełną determinacją walczyć o to, co mieliśmy zawsze. Mamy jasną pozycję w sprawie oświaty i nie ma tu pola dla kompromisu. Nie dla stołków weszliśmy do koalicji rządzącej, lecz po to, aby realizować swój program wyborczy – powiedział Waldemar Tomaszewski.

Prezes AWPZ zapewnił zebranych, że przedstawiciele polskiej

Prezes AWPL zapewnił zebranych, że przedstawiciele polskiej partii w rządzie RL mają przygotowane wszystkie potrzebne dokumenty, aby w ciągu najbliższych dni rozstrzygnąć najważniejsze kwestie dotyczące oświaty polskiej. Prezes AWPL podziękował nauczycielom za ich trud, ogromne zaangażowanie się i poświęcenie. Dziękował za wsparcie i pomoc podczas wyborów parlamentarnych. Przypomniał też o pedagogach, którzy odbudowywali polskie szkolnictwo po wojnie.

Iwona Frączak, kierownik wydziału konsularnego Ambasady RP, założyła w 1990 roku Macierzy Szkolnej, jednej z najliczniejszych organizacji polskich na Litwie, nazwała wydarzeniem ogromnej wagi. Wyraziła podziw i uznanie dla wieloletniej działalności Stowarzyszenia oraz jego kierownictwa. Dziękowała również wszystkim nauczycielom za codzienną ofiarną pracę i aktywność społeczną. Iwona Frączak odczytała dekret prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Bronisława Komorowskiego o uhonorowaniu Krystyny Dzierżyńskiej, wiceprezesa Stowarzyszenia Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Macierz Szkolna” Krzyżem Kawalerskim Orderu Zasługi.

Delegaci wysłuchali uważnie odczyt Komisji Rewizyjnej za ostatnie cztery lata działalności. Z przemówieniami o konkretnych kierunkach działalności kół Macierzy Szkolnej wystąpili prezesi rejonu solecznickiego, wileńskiego, trockiego i Wilna. Gorąco przyjęto wystąpienie Kazimierza Karpicza, dyrektora Szkoły im. M. Balińskiego w Jaszunach, który podzielił się z delegatami swymi refleksjami na temat nowoczesnej polskiej szkoły na Litwie.

Wiceprzewodniczący Sejmu RL Jarosław Narkiewicz delegatom konferencji przedstawił planowane konkretne posunięcia przedstawicieli AWPL w rządzie RL dotyczące egzaminu państwowego z litewskiego dla dzisiejszych maturzystów. Zaproponował również wniesienie do uchwały Konferencji punktu wyrażającego zaniepokojenie z powodu zaistniałej sytuacji w rejonie trockim.

Po przewrocie politycznym 31 stycznia w samorządzie rejonu trockiego z koalicji rządzącej zostali usunięci przedstawiciele AWPL. Nowa władza zapowiada optymalizację sieci szkół w rejonie. Nieoficjalnie mówi się o zamiarach połączenia szkół średnich litewskiej i polskiej w Połukni, rosyjskiej i polskiej w Landwarowie oraz dołączeniu Szkoły Podstawowej w Starych Trokach do Szkoły Średniej w Trokach, która zostanie przekształcona w podstawówkę.

Głos przed delegatami konferencji zabrała również Renata Cytacka, obecna wiceminister energetyki, na konferencji reprezentująca oddział Forum Rodziców rejonu solecznickiego. Prelegentka podziękowała nauczycielom za ich pracę. Poruszyła też kilka bardzo ważnych tematów dotyczących jakości nauczania języka polskiego. Mówiła o problemach jednoczesnego nauczania polskiego i litewskiego w podobnym wymiarze godzin w 1 klasie, matury państwowej z języka litewskiego. Mówiła również o potrzebie organizacji regularnych spotkań nauczycieli, rodziców oraz polityków.

Temat pewnego braku informacji i potrzeby wspólnych spotkań polityków w kwestii szkolnictwa ze środowiskiem nauczycielskim i rodzicielskim w swym przemówieniu poruszył również Jan Mincewicz, wicemer rejonu wileńskiego.

— Istnieje potrzeba takich konferencji, okolicznościowych i rocznicowych spotkań, jednak jeszcze bardziej potrzebujemy spotkań roboczych, aby ogarnąć zaistniałą sytuację i ustalić wspólne pozycje – mówił Jan Mincewicz, komentując pojawiające się ostatnio informacje na temat ujednoczenia egzaminu z litewskiego w środkach masowego przekazu na Litwie.

Delegaci konferencji przyjęli uchwałę, w której wypowiedziało się

Delegaci Komisji przyjęli uchwałę, w której wypowiedziały się przeciwko ograniczaniu prawa nauczania dzieci w języku ojczystym, uznając, że nowa Ustawa o Oświacie z dnia 17 marca 2011 roku zawęża, ogranicza możliwości poznawcze uczniów, wprowadzając nauczanie części przedmiotów w języku państwowym na etapie, gdy uczniowie jeszcze dostatecznie nie opanowali języka litewskiego. Uchwała wypowiada się jednoznacznie przeciwko ujednoczeniu na maturze egzaminu z języka litewskiego ojczystego i języka litewskiego państwowego, zaznaczając brak możliwości porównania w jednakowym stopniu opanowania języka litewskiego jako ojczystego i jako języka wyuczonego. Podkreśla konieczność przywrócenia egzaminu obowiązkowego z języka polskiego z zakresu szkoły podstawowej i na maturze i zaliczaniu jego oceny, przy wstępowaniu na studia wyższe. Delegaci wypowiedzieli się również za koniecznością nauczania historii Polski poprzez powszechne wprowadzenie do szkół zajęć dodatkowych z tego przedmiotu w klasach 9-10.

Krystyna Dzierżyńska Fot. Alina Sobolewska

Konferencja wystosowała również Apel do nauczycieli i wychowawców polskich szkół i przedszkoli, podkreślając wagę i znaczenie doskonałej znajomości języka ojczystego. W apelu między innymi mówi się o tym, że każdy przedmiotowiec jest odpowiedzialny za nauczanie języka polskiego, ważne, aby polszczyzna w polskiej szkole była poprawna i nauczyciel w tym kontekście ma ogromną misję do spełnienia.

Oddzielna uchwała została przyjęta w kwestii ujednoczenia egzaminu maturalnego z języka litewskiego. Dokument ten zostanie przesłany do najwyższych instytucji państwowych Litwy.

Konferencja zwróciła się również z Apelem do rodziców, w którym nawołuje do wyboru polskiej szkoły dla dziecka z polskiej rodziny.

Na uroczyste otwarcie konferencji przybyło wielu distinguished gości: Waldemar Tomaszewski, poseł Parlamentu Europejskiego, poseł Jarosław Narkiewicz, wiceprzewodniczący Sejmu RL, prezes Trockiego Oddziału ZPL, Edyta Tamošiūnaitė, wiceminister oświaty i nauki Litwy, Edward Trusewicz, wiceminister kultury Litwy, Iwona Frączak, kierownik wydziału konsularnego Ambasady RP, posłanki na Sejm RL Wanda Krawczonok i Rita Tamašunienė. Jan Mincewicz, wicemer rejonu wileńskiego, Apolonia Skakowska, prezes Centrum Kultury Polskiej na Litwie im. Stanisława Moniuszki, Zdzisław Palewicz, mer rejonu sołecznickiego, Maria Rekść, mer rejonu wileńskiego, Lilija Andruszkiewicz, kierownik wydziału oświaty rejonu wileńskiego, Danuta Narbut, wicedyrektor administracji samorządu miasta Wilna, dyrektorzy polskich szkół, prezesi kół Macierzy Szkolnej.

